

Handboek Wonen en kopen in Italië

Herziene editie 2019

P.L. Gillissen

Aantal pagina`s: 380 pagina`s

ISBN : 978-94-92895-11-0

Trefwoorden: emigratie naar Italië; wonen in Italië; werken in Italië, aankoop en bezit van onroerend goed in Italië,

© P.L. Gillissen 2019 | 2020

Onmisbaar juridisch, fiscaal en financieel informatie-handboek voor Nederlanders/Belgen die zich in Italië willen vestigen of in Italië onroerend goed willen kopen.

Al ruim 17 jaar de belangrijkste informatiebron voor Nederlanders en Belgen die direct of indirect te maken krijgen met onroerend goed in Italië en/of zich in Italië willen vestigen.

Wat iedereen zou moeten én willen weten over de aankoop van een (tweede) huis in Italië en/of emigratie naar Italië

Recensie NBD:

Italië is voor Nederlanders en Belgen nog steeds een aantrekkelijk land om er een huis te kopen en er te wonen.

In dit handboek worden vrijwel alle aspecten die daarbij komen kijken besproken.

Het begint met een inleiding over het land zelf, de geografische oriëntatie en waar je het beste een huis kunt kopen, de vastgoedmarkt, gevolgd door het koopproces, het koopcontract, de overdracht, de

overdrachtsbelasting, vereniging van eigenaren en andere juridische en fiscale zaken, het kopen van bouwgrond, de bouwvergunning, het bouwproces en renovatie, de nutsvoorzieningen etc.

Ook huur en verhuur komen aan de orde, evenals bankzaken en verzekeringen. De vestiging in Italië, de verhuizing, belastingplicht in zowel Nederland als in Italië.

Deze zeer complete gids is een uitstekende handleiding voor hen die in Italië een (tweede) huis willen kopen en/of in Italië willen gaan wonen.

Recensent Dr. J. Kroes (NBD Biblion)

Inhoudsopgave

Voorwoord

1. Inleiding

2. Italië in vogelvlucht

Land en bevolking

Inwoners

Taal

Sociale omgangsvormen en het dagelijks leven

Humor

Tijdverschil Nederland – Italië

Op tijd komen

Bestuurlijke indeling van Italië

Indeling regio's en provincies

Politiek & Staatsinrichting

Vriendjespolitiek

Geloof

Veiligheid

De Italiaanse politie

Winkelen/winkels

Foaien

Vrije tijd
Toeristische informatie
Kranten

3. Italië; een geografische oriëntatie

Het klimaat
Povlakte
Noord-Italië
Het merengebied
Het noordelijk deel van de Apennijnen
Riviera
Zuid-Italië
Lokale winden
Wintersportperiode
Bereikbaarheid
Binnenlandse verbindingen
Verschillen Noord en Zuid Italië
Overzicht regio's in relatie met onroerend goed aanbod

4. Oriëntatie en voorbereiding

Motieven
Het verzamelen van informatie
Hoe vindt u informatie over onroerend goed ?
Oriëntatiedagen
Waar kopen ?
Checklist waar kopen ?
Bereikbaarheid
Wat kopen ?
Bestaand of nieuw onroerend goed
Een oud huis op het platteland
Renovatieproces
Staat van onderhoud van het huis
Tweede huizen / zomerverblijven
Boerderijen
Renovatie oude huizen

Wijziging bestemming (cambio di destinazione d'uso)
Een appartement in een stad
Wanneer op huizenjacht ?
Oriëntatie checklist bij de aankoop van onroerend goed
Houding Italianen ten opzichte van buitenlandse huiseigenaren
Vraagprijs
Checklist vraagprijs
Onderhandelen over de prijs
Overige aandachtspunten
Meest gemaakte fouten door buitenlanders
Overige problemen waar buitenlanders tegenaan kunnen lopen

5. Aankoop van een appartement & de VVE

Het Italiaanse systeem
CV en water in een appartementencomplex
Voor- en nadelen wonen in een condominio
Regels condominio bij geschakelde huizen/vrijstaande huizen
Nederlandse vereniging van eigenaren i.p.v. condominio
Checklist condominio alvorens een koopcontract te tekenen
Prijs van een appartement
Het beheer/management van het condominio
Vergadering van eigenaren
Regels omtrent de vereniging van eigenaren
Servicekosten
Extra servicekosten voor onderhoud en reparaties
Nog enkele tips !
Nieuwe regels condominio

6. De makelaar

Met wie kunt u te maken krijgen ?
Werkwijze Italiaanse makelaar
De makelaar en de verkopende eigenaren
Keuze makelaar
Buitenlandse medewerkers van Italiaanse makelaarskantoren
Een makelaar in Nederland

Niet-gekwalificeerde bemiddelaars
Makelaarscommissie (provvigione)
Commissiedocument
Het uitbrengen van een bod
Nog enkele opmerkingen omtrent de Italiaanse makelaar
Kopen zonder makelaar

7. Het koopproces

De koper
De verkoper
Het onroerend goed register
Het koopobject
Het Italiaanse kadaster
De gemeente
Geometra
De Bank
De notaris
De Italiaanse fiscus
De Buren
De mede-eigenaren/condominio
De makelaar
Juridisch en fiscaal adviseur
Het verkoopproces

8. De juridische en contractuele aspecten van de koop

Weet wat u tekent
Eigendomsovergang volgens Italiaans recht
In het Italiaans Burgerlijk Wetboek wordt onderscheid gemaakt tussen
Het aanbod tot koop (proposta d'acquisto)
Aanbod tot verkoop (proposta di vendita)
De voorlopige koopovereenkomst (contratto preliminare di vendita)
Inhoud voorlopige koopovereenkomst
De koopprijs en de betaling daarvan
Aanbetaling/storting van depot bij aanbod tot koop
Caparra confirmatoria (tekengeld)

Gewoon voorschot op de koopsom
Anticipio di pagamento
Betaling van het saldo van de koopprijs
Nieuwe wetgeving omtrent betaling van de koopsom
Ondertekening koopakte / gevolmachtigde
Checklist volmacht
Het agrarisch voorkeursrecht
Ontbindende voorwaarden
Italiaans fiscaal nummer
Erfdienstbaarheden
De Italiaanse notaris
Taken van de notaris
De ondertekening van de “atto”
Inschrijving in de onroerend goed registers
Honorarium van de Italiaanse notaris
Het registratiekantoor – de Italiaanse fiscus
Huwelijksgoederenregime en de aankoop van Italiaans o/g
Scheiding en verkoop
Bijstand door juridisch adviseur
Praktijkvoorbeeld
Causus aankoop cultureel erfgoed

9. Fiscale aspecten bij aankoop en bezit van Italiaans vastgoed

Het registreren en inschrijven van het voorlopig koopcontract
Tarieven overdrachtsbelasting/registratierecht
Imposta di registro
Imposta ipotecaria
Imposta catastale
Prima Casa regeling
Aankoop (nieuwbouw) woning onder het Italiaanse BTW regime
Vermogenswinstbelasting bij verkoop van uw huis
De notaris; ontvanger der belastingen
Fiscale betekenis van het kadaster
Kadastraal inkomen (rendita catastale)
Een overkoepelende gemeentelijke belasting IUC (= Imposta Unica Comunale)

IMU vrijstelling voor hoofdverblijfplaats
Aftrekbare kosten
Registratie op het gemeentehuis
Vermogensbelasting
La cedolare secca (nieuw regime bij verhuur) > zie hoofdstuk 24

10. Aankoop bouwgrond

Inleiding en soorten bestemmingen
Uw kavel en de lokale brandvoorschriften
Bestemmingsplannen en bouwdichtheidsnormen
Overdracht van bouwrecht
Bouwbepalingen
Agrarisch voorkeursrecht
Aansluiting op de nutsvoorzieningen
Checklist aankoop (bouw)grond
Wat niet kopen ?
Slopen
Van agrarische grond naar grond met toeristische activiteiten

11. Het bouwen en verbouwen van een huis

Inleiding
Certificato di Destinazione Urbanistica (CDU)
Vorbereiding van de bouw
Bij de bouw van een huis dient u op 4 verschillende zaken te letten
Voor- en nadelen van het laten bouwen van een huis
De bouwvergunning (Permesso di Costruire)
De bouwbepalingen
Hoogte van de kamers
Aanbouw
De bouwcommissie en de bouwvergunning
Bouwgarantie
Bankgarantie
Het bouwcontract
De inhoud van het bouwcontract
Checklist inhoud bouwcontract

Betalingsschema
Het contact met de architect
Honorarium van de architect
Checklist wat te bespreken met uw architect
Het kopen van onroerend goed tijdens de bouwfase
Checklist voor het kopen van een huis tijdens de bouwfase
Het kopen van een recent opgeleverd huis
Checklist voor de koop van een recent opgeleverd huis
Het contact met de bouwondernemer
Keuze bouwondernemer
Advies
Verbouwen en renoveren
Checklist oud pand
De muren
Het dak
Septic tanks
Aanvraag bouwvergunning bij de verbouwing van een bestaande woning
Hertaxatie na verbouwing
Zelf (ver)bouwen
Offertes (preventivo)
Lezen van offertes
Nieuw- en verbouw en de Italiaanse BTW
Toezicht op de bouwwerkzaamheden
Bewoonbaarheidsverklaring
De wet Piano Casa
Casus kopen van tekening en uw aanbidding
Aanleg van een zwembad
Checklist aanleg zwembad

12. Belastingvoordelen bij woningrenovaties

Voorzieningen voor het herstel van het gebouwenbestand
Zelfstandig wonen
Waaruit bestaan ze ?
Wie kan ervan profiteren
Voor welke werkzaamheden
Buitengewoon onderhoud

Restauratie

Gebouwenrenovatie

Andere voor aftrek in aanmerking komende uitgaven

Appartementencomplexen

Waaruit bestaan ze ?

Met de gemeenschappelijke delen wordt bedoeld

Wie kan ervan profiteren ?

Minimale mede-eigendommen

Voor welke werkzaamheden ?

Andere werkzaamheden die voor aftrek in aanmerking komen

BTW-facilitering

Gewoon en buitengewoon onderhoud

Restauratie, renovatie en verbouwing

De regels voor belastingaftrek

Algemene beginselen

Wat te doen om ze te krijgen

Communicatie met de ENEA

Hoe te betalen voor werk ?

Aftrek voor de aankoop en bouw van garages en parkeerplaatsen

De aftrek voor de aankoop

13. Projectontwikkeling

Inleiding

14. Huren en verhuren

Inschakelen van een makelaar bij het zoeken van een huurwoning

Ongemeubileerde lange termijn huur/verhuur

Italiaanse huurwetgeving

Huursom

Indicatie huurprijzen

Borg

Opzegtermijn

Gemeubileerde vakantieverhuur

Opstellen huurcontract

Registratie huurcontract
Servicekosten (Spese)
Zelf verhuren
Hoogte van de huursom
Nog enkele tips
Checklist voor de keuze van een verhuurorganisatie/kantoor
Verdiene aan uw tweede huis

15. (Nuts)voorzieningen

Dossier nutsvoorzieningen in Italië kunt u gratis bij uitgeverij Guide Lines opvragen: guidelines@planet.nl (dossier wordt als PDF toegestuurd)

16. Vertrek uit Nederland en vestiging in Italië

Vertrek uit Nederland
Uitschrijving bij vertrek uit Nederland
Inschrijven in de Basisregistratie personen
Legalisatie
Reisdocumenten
Schengenlanden
Europese identiteitskaart
Paspoort
Reisdocumenten voor kinderen
Gevolgen van uitschrijving uit de BRP
Controle op uitschrijving
Briefadres in Nederland
Op meerdere plaatsen inschrijven in het bevolkingsregister
Vertrek naar Italië en de (belasting)schulden in Nederland
Schuld aan de Nederlandse staat en verlenging van uw paspoort
Bureau Krediet Registratie bij vertrek naar het buitenland
Het Nederlandse paspoort in het buitenland
Verlenging paspoort bij Nederlandse ambassade of consulaat in het buitenland
Nederlandse nationaliteit/Nederlandschap
Verklaring/bewijs van goed gedrag
Stemmen in het buitenland

17. Vestiging in Italië

Het vrije verkeer binnen de EU

Voorwaarden vestiging

Het vrije verkeer binnen de EU

Voorwaarden voor vestiging

Echtgenoot/partner uit niet-EU land

Verblijf korter dan 3 maanden

Verblijf in Italië als toerist

Wel of geen resident bij aankoop van een huis in Italië ?

Rechten als resident

De identiteitskaart

Fiscaal nummer (Codice Fiscale)

Italiaans BTW nummer

Zegelrechten

Huwelijk en nulla osta

Geregistreerd partnerschap

Omzetten geregistreerd partnerschap in een huwelijk is niet mogelijk

Huwelijkse voorwaarden

Homowet aangenomen

Ongehuwd samenwonen

Inschrijving van buitenlandse akten in Nederlandse Registers van de burgerlijke stand

De Italiaanse nationaliteit

Inschrijving bij consulaat

Mediation (La Mediazione Obbligatoria)

18. Werken in Italië

Werken bij de Italiaanse overheid

Werkbemiddeling

Erkenning diploma's in Italië

Arbeidsbureaus in Italië

EURES

Vacaturesites

Kranten

Uitzendbureaus

Solliciteren
Sollicitatiebrief
Het sollicitatiebrief in Italië
Talenkennis

19. De verhuizing

Verhuizing en invoer van uw inboedel binnen de EU
Vrijstelling van invoerrechten
Zelf verhuizen
Trouwen en verhuizen
Verhuizing naar uw tweede woning
Verkoop van uw tweede woning
Verhuizing bij erfenis
Vervreemdingsverbod
Belastingtelefoon Douane
Het inschakelen van een verhuisbedrijf en de BTW
Checklist keuze van & contact met het verhuisbedrijf
De offerte
De verhuiskosten
Uw eigen inboedel meenemen of nieuw kopen in Italië
Nog enkele tips en opmerkingen
Opslag
Invoer antiek en kunst
Tax-free shoppen
Europees dierenpaspoort

20. Bankzaken

Het Italiaanse bankwezen
Het openen van een bankrekening
Bankpas
Een niet-ingezetene rekening in Italië
Een ingezetene rekening in Italië
Een lopende rekening
Italiaanse bankafschriften
Automatische bankincasso

Betaalmethoden

Het uitschrijven en ontvangen van Italiaanse cheques

Internationale transacties

Checklist keuze Italiaanse bank

Internationale betaling per cheque/wissel

Uw Nederlandse bankzaken vanuit het buitenland

Een ingezetene vs. een niet-ingezetene rekening

Sepa en IBAN

Europese overschrijving

Europese incasso

21. Verzekeren in Italië

Inboedel- en opstalverzekering

Inboedelverzekering (contenuto)

Verzekering van appartementen

Verzekering van vakantiewoningen

Verzekering van gehuurd onroerend goed

Hoogte van de premie

Een Nederlandse inboedel- en opstalverzekering voor o/g in Italië

Claims

Enkele aandachtspunten bij Italiaanse inboedel- en opstalverzekeringen

Checklist opstal- en inboedelverzekering

Ongevallenverzekering

Rechtsbijstandsverzekering

De aansprakelijkheidsverzekering voor particulieren

22. De Nederlandse ZVW bij emigratie naar Italië

Zorgverzekering in het buitenland

Met pensioen of uitkering verhuizen naar het buitenland

Uw specifieke situatie en de gevolgen voor de ZVW

Welke stappen moet u nemen voordat u gaat verhuizen ?

Uw meeverhuizende gezinsleden

Met pensioen of uitkering wonen in het buitenland

Hoe schrijft u zich in bij een ziekenfonds in het woonland ?

Waar heeft u recht op in uw woonland ?

Welke bijdragen moet u betalen ?
Woonlandfactor en heffingskortingen
Bijdragen ZVW, woonlandfactoren en heffingskortingen
Rekenvoorbeelden in verschillende situaties
Nominale bijdrage zorgverzekeringswet
Zorgtoeslag als u in het buitenland woont
Een EHIC van Zorginstituut Nederland
Welke zorg krijgt u wel en niet vergoed ?
Gemaakte kosten declareren
Nieuwe regelgeving vanaf 1 mei 2010
Wet Langdurige Zorg
Keuzevrijheid zorg
In Italië wonen en toch ingeschreven blijven in de Nederlandse
Basisadministratie (GBA)
Verzekerd in een ander EU-land en medische behandeling in
Nederland
Nederlandse WLZ-zorg in het buitenland
Vergoeding
Persoonsgebonden budget
Overgangsregeling voor ex-AWBZ-verzekerden 2006
Als u in Italië verzekerd bent tegen ziektekosten
Moet u uw Nederlandse zorgverzekering stopzetten ?
Verdragspolis
Hoe krijgt u uw zorgkosten vergoed ?
Als u ziektekosten maakt in Italië
Waar zijn uw gezinsleden verzekerd ?
Als u particulier verzekerd bent

23. Italiaanse ziektekostenverzekering, de gezondheidszorg en de sociale zekerheid

Algemene regelgeving bij tijdelijk verblijf in Italië
ASL (Azienda Sanita Locale)
Sociaal verzekerd in Italië
De nationale gezondheidszorg in Italië
Vestiging in Italië en de Italiaanse sociale zekerheid
Werknemers en zelfstandigen

Wat omvat het Italiaanse stelsel van sociale zekerheid ?

Premies

Kindertoeslag/Gezinsuitkeringen

Italiaanse gezinsbijslag & kinderbijslag

Assegno al nucleo familiare, assegno familiari dei comuni

Toeslagen

Gezondheid en vaccinaties

Zwangerschapverlof

Vaderschapsverlof

Ouderschapsverlof

Verlof bij ziekte van het kind

Kinderen met een handicap

Bijzondere bijstand

Het Italiaanse ziekenfonds

Inschrijving bij een ASL

Mutuo

Eigen bijdrage (Il Ticket)

Welke groepen betalen een lagere of geen bijdrage ?

Een Italiaanse particuliere ziektekostenverzekering

Verandering van maatschappij

Polis checklist

Italiaanse gezondheidszorg

De Italiaanse huisarts

Tandarts

Medicijnen

Negozi Sanitari

Speciale gezondheidseisen voor bepaalde groepen

EU-medisch paspoort

Zwangerschap en bevalling

Abortus

Kinderarts

Apothekers

Gehandicapten

Geboorte van een kind in Italië

Medische kosten en belastingen

Overlijden

24. Het Italiaanse belastingstelsel

Belastbare personen

Tarieven inkomstenbelasting (imposta sul reddito delle persone fisiche)

Inkomenscategorieën

Berekening belastbaar inkomen

Aftrek en verminderingen

Persoonlijke aftrekposten

Italiaanse heffingskortingen

Rente en dividendinkomsten & vermogenswinstbelasting

Zegelbelasting

Aangifteperiode

Betaling van de belastingen

Vermogensbelasting

Verhuur van Italiaans onroerend goed en de fiscus

Niet-verhuurd onroerend goed

Cedolare Secca

Voor- en nadelen van de cedolare secca

Nog enkele opmerkingen betreffende de Cedolare Secca

Soort onroerend goed

Uitbreiding Cedolare Secca ook voor commercieel onroerend goed

Verlaagd tarief

Gunstig belastingregime voor nieuwe residenten

Non-Dom Belastingregime

Bespreking en voordelen verschillende Non-Dom Regimes

Voorwaarden

Golden Visa Regeling

Nieuw belastingregime voor gepensioneerden

Nieuw belastingregime voor academici en onderzoekers

Leggi di bilancio

Nieuwe regime Forfettario (forfaitair regime voor ondernemers)

Wereldwijd inkomen in Italië belast tegen een forfaitair bedrag

Criteria om in aanmerking te komen voor het Italiaanse non-dom-regime

Erf- en schenkbelasting

Aanvullende heffing

BTW Tarieven

Italiaanse vennootschapsbelasting (Imposta sul reddito delle società)

25. Nederlandse fiscale aspecten bij vestiging en aankoop van onroerend goed in Italië

Hoofdverblijf

Uw tweede huis in Italië en het Nederlandse belastingstelsel

Nog maar 1 peildatum

Wijziging vermogensrendementsheffing vanaf 2017

Belasting over uw inkomsten uit vermogen (box 3) vanaf 2017

Tabel berekening rendement op vermogen over

Heffingvrij vermogen

Aangifte tweede huis in het buitenland

Waarde tweede woning

Voorbeeld

Berekening vermogensbelasting box 3

Verhuur vakantiewoningen als bedrijfsactiviteit

26. Nederlandse fiscale aspecten bij vestiging in Italië

Binnenlandse vs. Buitenlandse belastingplicht

Oude regeling

Nieuwe regeling na 01-01-2015

Rekenvoorbeeld

Welke Nederlandse inkomens, uitkeringen, pensioenen, vermogens worden waar belast ?

U vertrekt voor uw pensioengerechtigde leeftijd naar Italië

Bijlagen